

Olimpiada Națională de Fizică Timișoara 2016

Baraj

Problema a V-a

GHID OPTIC PELICULAR (cu manta acoperitoare pe ambele părți)

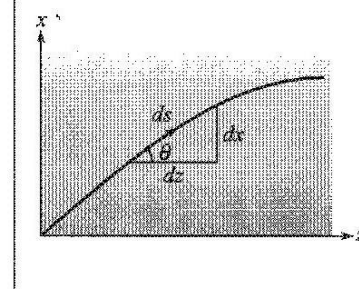
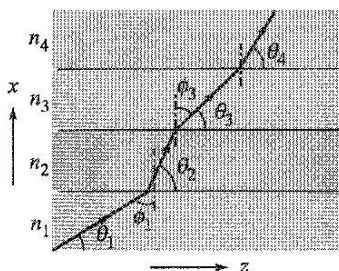
A. Să presupunem că indicele de refracție al unui mediu optic depinde numai de coordonata x (vezi figurile alăturate). Utilizați invarianța Snell-Descartes ($n(x)\sin\phi(x) = n(x)\cos\theta(x) = \text{const} = \tilde{\beta}$) și deduceți

ecuația $\left(\frac{dx}{dz}\right)^2 = \frac{n^2(x)}{\tilde{\beta}^2} - 1$ a razei de lumină într-un astfel de mediu. Este ea echivalentă cu ecuația

$$\frac{d^2x}{dz^2} = \frac{1}{2\tilde{\beta}^2} \cdot \frac{dn^2}{dx} ? \text{ Argumentați-vă răspunsul!}$$

B. Rezolvați ecuația razei de lumină într-un mediu omogen pentru care indicele de refracție $n(x)$ este constant.

C. Rezolvați ecuația razei de lumină într-un mediu pentru care $n(x) = n_0 + kx$, presupunând că la $z = 0$, avem $x = x_1$ și unghiul razei de lumină cu axa z este θ_1 .

D. (a). Considerați un mediu optic (ghid pelicular de unde luminoase) pentru care indicele de refracție este dat de relațiile:

$$n^2(x) = n_1^2[1 - 2\Delta(x/a)]^2, \text{ pentru } |x| < a \text{ (în miezul ghidului);}$$

$$n^2(x) = n_2^2 = n_1^2(1 - 2\Delta), \text{ pentru } |x| > a \text{ (în substrat și în mantaua acoperitoare a ghidului).}$$

Presupunând că la $z = 0$, avem și $x = 0$, arătați că, pentru $n_2 < \tilde{\beta} < n_1$, traiectul razelor de lumină în ghid este sinusoidal.

(b). Determinați perioada spațială z_p a traiectelor sinusoidale.

(c). Considerați următoarele valori numerice concrete: $n_1 = 1,5$, $\Delta = 0,01$ și $a = 20\mu m$. Calculați valorile numerice ale perioadelor spațiale z_p pentru unghiurile $\theta_1 = 4^\circ$, $\theta_1 = 8,13^\circ$ și $\theta_1 = 20^\circ$ [precizare: θ_1 este unghiul dintre raza de lumină și axa z la $x = 0$].

Subiect propus de
prof. univ. dr. Florea ULIU, Universitatea din Craiova

1. Fiecare dintre subiecte se rezolvă pe o foaie separată care se secretizează.
2. În cadrul unui subiect, elevul are dreptul să rezolve în orice ordine cerințele.
3. Durata probei este de 5 ore din momentul în care s-a terminat distribuirea subiectelor către elevi.
4. Elevii au dreptul să utilizeze calculatoare de buzunar, dar neprogramabile.
5. Fiecare subiect se punctează de la 10 la) (nu se acordă punct din oficiu). Punctajul final reprezintă suma acestora.